GUIA DOCENT DE CENTRES ISEACV
GUÍA DOCENTE DE CENTROS ISEACV

Curs / *Curso*
2026/27

1 Dades d'identificació de l'assignatura
Datos de identificación de la asignatura

Nom de l'assignatura *Nombre de la asignatura*	**Instrument Afí I/*Intrumento Afín I* (Fagot)**				
Crèdits ECTS *Créditos ECTS*	**4**	Curs *Curso*	**1r**	Semestre *Semestre*	**Anual**
Tipus de formació *Tipo de formación* bàsica, específica, optativa *básica, específica, optativa*	**OE**	Idioma/es en que s'imparteix l'assignatura *Idioma/s en que se imparte la asignatura*			Castellà-Valencià/ *Castellano-Valenciano*
Matèria *Materia*	**Contrafagot**				
Títol Superior *Título Superior*	Música				
Especialitat *Especialidad*	**Interpretació/*Interpretación***				
Centre *Centro*	Conservatori Superior de Música "Óscar Esplá" *Conservatorio Superior de Música "Óscar Esplá"*				
Departament *Departamento*	Vient-Fusta/ *Viento-madera*				
Professorat *Profesorado*	Rafael Zanón Miquel / David Baixauli Ferrer				
e-mail *e-mail*	r.zanonmiquel@iseacv.gva.es / d.baixauliferrer@iseacv.gva.es				

1.1 Objectius generals i contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació
Objetivos generales y contribución de la asignatura al perfil profesional de la titulación

Objectius generals

1. Perfeccionar i valorar la importància de la respiració i del domini del propi cos en el desenvolupament de la tècnica instrumental, de la qualitat del so i de la interpretació.
2. Aconseguir un domini del cos i de la ment que els permeta el control necessari tant de la relaxació com de la concentració per a utilitzar amb seguretat la tècnica i desenvolupar un so flexible.
3. Perfeccionar la capacitat de percepció interna que els permeta diferenciar i trobar l'equilibri entre la relaxació muscular i l'esforç indispensable que exigeix l'execució instrumental tenint en compte que el cos funciona com un tot l'eix del qual és la columna vertebral.
4. Desenvolupar la sensibilitat musical i estètica que permeta comprendre, interpretar i gaudir la música, així com prendre consciència de les possibilitats de realitzar-se en ella.
5. Desenvolupar una capacitat crítica per a apreciar la qualitat en relació amb els seus valors intrínsecs.
6. Relacionar els coneixements musicals amb les característiques de l'escriptura i literatura de l'instrument que la pròpia especialitat, amb la finalitat de perfeccionar la bases que els permeten desenvolupar la interpretació artística.

7. Perfeccionar les bases per a desenvolupar la capacitat d'interpretació en públic, de memòria i de la decisiva seguretat en si mateixos, que els permeten viure la música com a mitjà de comunicació.
8. Desenvolupar la memòria i la capacitat d'improvisació com a mitjans de major llibertat d'expressió i d'organització del llenguatge musical
9. Adquirir un habite d'estudiar que permeta desenvolupar les capacitats personals, buscar solucions als problemes que sorgeixen de la partitura i valorar el propi rendiment en relació al temps emprat.
10. Conéixer el repertori solista i de conjunt del seu instrument dins de l'ampli panorama de les diferents èpoques i estils.
11. Adquirir l'experiència necessària per a actuar en públic amb autocontrol, i capacitat comunicativa.
12. Saber aplicar els coneixements harmònics formals i històrics per a aconseguir una interpretació artística de qualitat.
13. Utilitzar amb facilitat la lectura a primera vista i la improvisació.
14. Conéixer i interpretar obres escrites en llenguatges musicals contemporanis.

Objetivos generales

1. *Perfeccionar y valorar la importancia de la respiración y del dominio del propio cuerpo en el desarrollo de la técnica instrumental, de la calidad del sonido y de la interpretación.*
2. *Alcanzar un dominio del cuerpo y de la mente que les permita el control necesario tanto de la relajación como de la concentración para utilizar con seguridad la técnica y desarrollar un sonido flexible.*
3. *Perfeccionar la capacidad de percepción interna que les permita diferenciar y encontrar el equilibrio entre la relajación muscular y el esfuerzo indispensable que exige la ejecución instrumental teniendo en cuenta que el cuerpo funciona como un todo cuyo eje es la columna vertebral.*
4. *Desarrollar la sensibilidad musical y estética que permita comprender, interpretar y disfrutar la música, así como tomar conciencia de las posibilidades de realizarse en ella.*
5. *Desarrollar una capacidad crítica para apreciar la calidad en relación con sus valores intrínsecos.*
6. *Relacionar los conocimientos musicales con las características de la escritura y literatura del instrumento que la propia especialidad, con el fin de perfeccionar la bases que les permitan desarrollar la interpretación artística.*
7. *Perfeccionar las bases para desarrollar la capacidad de interpretación en público, de memoria y de la decisiva seguridad en sí mismos, que les permitan vivir la música como medio de comunicación.*
8. *Desarrollar la memoria y la capacidad de improvisación como medios de mayor libertad de expresión y de organización del lenguaje musical*
9. *Adquirir un habito de estudiar que permita desarrollar las capacidades personales, buscar soluciones a los problemas que surgen de la partitura y valorar el propio rendimiento en relación al tiempo empleado.*
10. *Conocer el repertorio solista y de conjunto de su instrumento dentro del amplio panorama de las diferentes épocas y estilos.*
11. *Adquirir la experiencia necesaria para actuar en público con autocontrol, y capacidad comunicativa.*
12. *Saber aplicar los conocimientos armónicos formales e históricos para conseguir una interpretación artística de calidad.*
13. *Utilizar con facilidad la lectura a primera vista y la improvisación.*
14. *Conocer e interpretar obras escritas en lenguajes musicales contemporáneos.*

Contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació
El graduat/a en Interpretació haurà de ser un professional qualificat amb un domini complet de les tècniques d'interpretació de l'instrument i el seu repertori, i en el seu cas, d'instruments complementaris.

Haurà d'estar preparat/a per a exercir una labor interpretativa d'alt nivell d'acord amb les característiques de la seua modalitat i especialització, tant en el paper de solista com formant part d'un conjunt, així com, en el seu cas, en la seua condició d'interprete acompanyant de música i de dansa. Haurà de conéixer les característiques tècniques i acústiques del seu instrument, aprofundint en el seu desenvolupament històric.
Haurà de tindre formació per a l'exercici de l'anàlisi i del pensament musical, i disposar d'una sòlida formació metodològica i humanística que l'ajude en la tasca d'investigació afí a l'exercici de la seua professió.
També ha de desenvolupar les competències de memorització i d'actuació tant en un escenari públic com enfront d'un tribunal, de manera que permeta afrontar els reptes de la vida professional.

Contribución de la asignatura al perfil profesional de la titulación
El graduado/a en Interpretación deberá ser un profesional cualificado con un dominio completo de las técnicas de interpretación del instrumento y su repertorio, y en su caso, de instrumentos complementarios.
Deberá estar preparado/a para ejercer una labor interpretativa de alto nivel de acuerdo con las características de su modalidad y especialización, tanto en el papel de solista como formando parte de un conjunto, así como, en su caso, en su condición de interprete acompañante de música y de danza. Deberá conocer las características técnicas y acústicas de su instrumento, profundizando en su desarrollo histórico.
Deberá tener formación para el ejercicio del análisis y del pensamiento musical, y disponer de una sólida formación metodológica y humanística que le ayude en la tarea de investigación afín al ejercicio de su profesión.
También debe desarrollar las competencias de memorización y de actuación tanto en un escenario público como frente a un tribunal, de modo que permita afrontar los retos de la vida profesional.

1.2 Coneixements previs
Conocimientos previos

Requisits previs, mínims o necessaris per a cursar l'assignatura. Coneixements recomanats i/o relació amb altres assignatures de la mateixa titulació
Requisitos previos, mínimos o necesarios para cursar la asignatura. Conocimientos recomendados y/o relación con otras asignaturas de la misma titulación

1.- Domini tècnic concorde al nivell.
2.- Control artístic interpretatiu adequat.
3.- Coneixement mitjà del repertori.
4.- Formació cultural, social i humana.
5.- Disposició bàsica per al desenvolupament de sensibilitats.
6.- Apreciació auditiva significant.
7.- Aptituds per a la formació instrumental perfeccionada.
8.- Fluïdesa en la lectura a primera vista d'un fragment musical.
9.- Capacitat per a la memorització d'una peça musical.

1.- Dominio técnico acorde al nivel.
2.- Control artístico interpretativo adecuado.

3.- Conocimiento medio del repertorio.
4.- Formación cultural, social y humana.
5.- Disposición básica para el desarrollo de sensibilidades. 6.- Apreciación auditiva significante.
7.- Aptitudes para la formación instrumental perfeccionada.
8.- Fluidez en la lectura a primera vista de un fragmento musical. 9.- Capacidad para la memorización de una pieza musical.

2 Competències de l'assignatura
Competencias de la asignatura

Les competències venen establides en els plans d'estudis publicats en la corresponent orde de 2 de novembre de 2011. Es convenient detallar el grau de contribució de l'assignatura a l'adquisició i desenvolupament de cada competència (molt, prou, un poc, poc)
Las competencias vienen establecidas en los planes de estudios publicados en la correspondiente orden de 2 de noviembre de 2011. Es conveniente detallar el grado de contribución de la asignatura a la adquisición y desarrollo de cada competencia (mucho, bastante, algo, poco)

CT1	Organitzar i planificar el treball de manera eficient i motivadora.	Molt
CT2	Recollir informació significativa, analitzar-la, sintetitzar-la i gestionar adequadament	Molt
CT3	Solucionar problemes i prendre decisions que responguen als objectius del Treball que es realitza.	Molt
CT6	Realitzar autocrítica cap al propi acompliment professional i interpersonal.	Bastant
CT7	Utilitzar les habilitats comunicatives i la crítica constructiva en el treball en equip.	Bastant
CT8	Desenvolupar raonada i críticament idees i arguments.	Una mica
CT13	Buscar l'excel·lència i la qualitat en la seua activitat professional.	Molt
CT15	Treballar de manera autònoma i valorar la importància de la iniciativa i l'esperit emprenedor en l'exercici professional.	Molt
CG2	Mostrar aptituds adequades per a la lectura, improvisació, creació i recreació musical.	Bastant
CG3	Produir i interpretar correctament la notació gràfica de de textos musicals.	Bastant
CG6	Dominar un o mes instruments musicals en un nivell adequat	Molt
CG7	Demostrar capacitat per a interactuar musicalment en diferents tipus de projectes musicals participatius.	Bastant
CG8	Aplicar els mètodes de treball més apropiats per a superar els reptes que se li presenten en el terreny de l'estudi personal i en la pràctica musical col·lectiva.	Molt
CG11	Estar familiaritzat amb un repertori ampli i actualitzat, centrat en la seua especialitat, però obert a altres tradicions. Reconèixer els trets estilístics que caracteritzen a aquest repertori i poder descriure'ls de manera clara i completa.	Molt
CG13	Conèixer els fonaments i l'estructura del llenguatge musical i saber aplicar-los en la pràctica interpretativa, creativa, d'investigació o pedagògica.	Bastant
CG17	Estar familiaritzat amb els diferents estils i pràctiques musicals que li permeten entendre, en un context cultural més ampli, el seu propi camp d'activitat i enriquir-lo.	Molt
CG18	Comunicar de manera escrita i verbal el contingut i els objectius de la seua activitat professional a persones especialitzades, amb un ús adequat del vocabulari tècnic i general.	Molt
CG22	Disposar de recursos musicals amplis i diversos per a poder crear o adaptar peces musicals, així com improvisar en diferents contextos a partir del coneixement d'estils, formats, tècniques, tendències i llenguatges diversos.	Poc
CG23	Valorar la creació musical com l'acció de donar forma sonora a un pensament estructural ric i complex	Poc
CG24	Desenvolupar capacitats per a l'autoformació al llarg de la seua vida professional.	Molt
CE1	Estudi, perfeccionament i pràctica d'un instrument afí al principal, amb la finalitat d'interpretar el repertori mes significatiu de la seua especialitat tractant de manera adequada els aspectes que l'identifiquen en la seua diversitat estilística.	Molt
CE2	Construir una idea interpretativa coherent i pròpia a través de l'instrument afí.	Molt
CE3	Demostrar capacitat per a l'estudi d'aquest instrument, amb la finalitat d'interactuar musicalment en tota mena de projectes musicals participatius, des del duo fins als grans conjunts.	Molt
CE5	Comunicar, com a intèrpret, les estructures, idees i materials musicals amb rigor.	Molt
CE6	Argumentar i expressar verbalment els seus punts de vista sobre la interpretació, així com respondre al repte que suposa facilitar la comprensió de l'obra musical.	Molt
CE7	Desenvolupar aptituds per a la lectura i improvisació sobre matèria musical.	Bastant
CE8	Assumir adequadament les diferents funcions de subordinades, participatives o de lideratge que es poden donar en un projecte musical col·lectiu.	Molt
CT1	*Organizar y planificar el trabajo de forma eficiente y motivadora.*	*Mucho*
CT2	*Recoger información significativa, analizarla, sintetizarla y gestionar adecuadamente*	*Mucho*
CT3	*Solucionar problemas y tomar decisiones que respondan a los objetivos del Trabajo que se realiza.*	*Mucho*
CT6	*Realizar autocrítica hacia el propio desempeño profesional e interpersonal.*	*Bastante*
CT7	*Utilizar las habilitades comunicativas y la crítica constructiva en el trabajo en equipo.*	*Bastante*
CT8	*Desarrollar razonada y críticamente ideas y argumentos.*	*Algo*
CT13	*Buscar la excelencia y la calidad en su actividad profesional.*	*Mucho*
CT15	*Trabajar de forma autónoma y valorar la importancia de la iniciativa y el espíritu emprendedor en el ejercicio profesional.*	*Mucho*
CG2	*Mostrar aptitudes adecuadas para la lectura, improvisación, creación y recreación musical.*	*Bastante*
CG3	*Producir e interpretar correctamente la notación gráfica de de textos musicales.*	*Bastante*
CG6	*Dominar uno o mas instrumentos musicales en un nivel adecuado*	*Mucho*
CG7	*Demostrar capacidad para interactuar musicalmente en diferentes tipos de proyectos musicales participativos.*	*Bastante*
CG8	*Aplicar los métodos de trabajo más apropiados para superar los retos que se le presenten en el terreno del estudio personal y en la práctica musical colectiva.*	*Mucho*
CG11	*Estar familiarizado con un repertorio amplio y actualizado, centrado en su especialidad, pero abierto a otras tradiciones. Reconocer los rasgos estilísticos que caracterizan a dicho repertorio y poder describirlos de forma*	

	clara y completa.	*Mucho*
CG13	*Conocer los fundamentos y la estructura del lenguaje musical y saber aplicarlos en la práctica interpretativa, creativa, de investigación o pedagógica.*	*Bastante*
CG17	*Estar familiarizado con los diferentes estilos y prácticas musicales que le permitan entender, en un contexto cultural más amplio, su propio campo de actividad y enriquecerlo.*	*Mucho*
CG18	*Comunicar de forma escrita y verbal el contenido y los objetivos de su actividad profesional a personas especializadas, con un uso adecuado del vocabulario técnico y general.*	*Mucho*
CG22	*Disponer de recursos musicales amplios y diversos para poder crear o adaptar piezas musicales, así como improvisar en distintos contextos a partir del conocimiento de estilos, formatos, técnicas, tendencias y lenguajes diversos.*	Poco
CG23	*Valorar la creación musical como la acción de dar forma sonora a un pensamiento estructural rico y complejo*	Poco
CG24	*Desarrollar capacidades para la autoformación a lo largo de su vida profesional.*	Mucho
CE1	*Estudio, perfeccionamiento y práctica de un instrumento afín al principal, con el fin de interpretar el repertorio mas significativo de su especialidad tratando de manera adecuada los aspectos que lo identifican en su diversidad estilística.*	*Mucho*
CE2	*Construir una idea interpretativa coherente y propia a través del instrumento afín.*	*Mucho*
CE3	*Demostrar capacidad para el estudio de dicho instrumento, con el fin de interactuar musicalmente en todo tipo de proyectos musicales participativos, desde el dúo hasta los grandes conjuntos.*	*Mucho*
CE5	*Comunicar, como intérprete, las estructuras, ideas y materiales musicales con rigor.*	*Mucho*
CE6	*Argumentar y expresar verbalmente sus puntos de vista sobre la interpretación, así como responder al reto que supone facilitar la comprensión de la obra musical.* *Desarrollar aptitudes para la lectura e improvisación sobre materia musical.*	*Mucho*
CE7	*Asumir adecuadamente las diferentes funciones de subordinadas, participativas o de liderazgo que se pueden dar en un proyecto musical colectivo.*	*Bastante*
CE8		*Mucho*

3 Resultats d'aprenentatge
Resultados de aprendizaje

RESULTATS D'APRENENTATGE *RESULTADOS DE APRENDIZAJE*	COMPETÈNCIES RELACIONADES *COMPETENCIAS RELACIONADAS*
RA1. Interpreta el repertori més representatiu de l'instrument. *Interpreta el repertorio más representativo del instrumento*.	**CT1, CT3, CT6, CT7, CT13,CT15. CG3, CG6, CG7, CG11, CG13,CG17, CG23. CE1, CE2, CE3, CE5, CE8.**
RA2. Presenta en públic programes d'acord amb el seu nivel i qualitat artística. *Presenta en público programas de acuerdo con su nivel demostrando calidad comunicativa y artística.*	**CT6, CT7, CT13, CT15. CG2,CG3, CG6, CG7, CG8, CG11, CG13, CG17, CG22, CG23, CG24. CE1, CE2, CE3, CE5, CE7, CE8.**
RA3. Demostra l'autonomia necessària per a abordar la interpretació d'obres musicals segons el rol que exerceix o li ha sigut assignat. *Demuestra la autonomía necesaria para abordar la interpretación de obras musicales según el rol que desempeña o le ha sido asignado.*	**CT1, CT3, CT6, CT13, CT15. CG6, CG7, CG8 ,CG22 , CG23, CG24. CE1, CE2, CE3, CE5, CE6, CE8.**
RA4. Executa obres en públic amb una adequada qualitat sonora en la seua interpretació, utilitzant l'esforç muscular i la respiració adequades a les exigències de l'execució	**CT1, CT2, CT3, CT7, CT13, CT15. CG2, CG6, CG8. CE1, CE2, CE3, CE5.**

musical. *Ejecuta obras en público con una adecuada calidad sonora en su interpretación, utilizando el esfuerzo muscular y la respiración adecuadas a las exigencias de la ejecución musical.*	
RA5. Demostra la correcta assimilació dels continguts harmònics, estilístics, històrics i artístics per a abordar la correcta interpretació d'obres de diferents estils. *Demuestra la correcta asimilación de los contenidos armónicos, estilísticos, históricos y artísticos para abordar la correcta interpretación de obras de distintos estilos.*	**CT2, CT3, CT7, CT8, CT13.** **CG3, CG6, CG11, CG13, CG17, CG22, CG23, CG24.** **CE2, CE5, CE6, CE7.**

RA6. Expressa verbalment i d'una manera adequada les idees musicals que interpreta en les obres. *Expresa verbalmente y de una manera adecuada las ideas musicales que interpreta en las obras.*	**CT1, CT2, CT6, CT7, CT8, CT13, CT15.** **CG6, CG8, CG11, CG13, CG17, CG18, CG23.** **CE5, CE6.**
RA7. Treballa la repentització i improvisa, de manera bàsica, dins de les possibilitats de l'instrument. *Trabaja la repentización e improvisa, de manera básica, dentro de las posibilidades del instrumento.*	**CT3, CT13.** **CG2, CG3, CG6, CG7, CG11, CG13, CG17, CG22, CG23.** **CE1, CE2, CE5, CE6.**
RA8. Treballa en formacions grupals variades, utilitzant aquest instrument, intentant realitzar diferents funcions. *Trabaja en formaciones grupales variadas, utilizando dicho instrumento, intentando realizar diferentes funciones.*	**CT1, CT2, CT3, CT7, CT13, CT15.** **CG6, CG7, CG8, CG17, CG24.** **CE2, CE3, CE5, CE8.**
RA9. Coneix i practica el protocol escènic. *Conoce y practica el protocolo escénico.*	**CT1, CT2, CT7, CT13.** **CG6, CG7, CG17.** **CE3, CE5, CE8.**

Nota important: Les competències estan expressades en un sentit genèric pel que és necessari incloure en la guia docent els resultats d'aprenentatge. Aquests resultats constitueixen una concreció d'una o diverses competències, fent explícit el grau de domini o acompliment que ha d'adquirir l'alumnat i contenen en la seua formulació el criteri amb el qual van a ser avaluades. Els resultats d'aprenentatge evidencien allò que l'alumnat serà capaç de demostrar en finalitzar l'assignatura o matèria i reflecteixen, així mateix, el grau d'adquisició de la competència o conjunt de competències.

Nota importante: Las competencias están expresadas en un sentido genérico por lo que es necesario incluir en la guía docente los resultados de aprendizaje. Estos resultados constituyen una concreción de una o varias competencias, haciendo explícito el grado de dominio o desempeño que debe adquirir el alumnado y contienen en su formulación el criterio con el que van a ser evaluadas. Los resultados de aprendizaje evidencian aquello que el alumnado será capaz de demostrar al finalizar la asignatura o materia y reflejan, asimismo, el grado de adquisición de la competencia o conjunto de competencias.

4 Continguts de l'assignatura i organització temporal de l'aprenentatge
Contenidos de la asignatura y organización temporal del aprendizaje

Descripció per blocs de contingut, unitats didàctiques, temes,... *Descripción por bloques de contenido, unidades didácticas, temas,…*	Planificació temporal *Planificación temporal*

CONTINGUTS 1. Observació i adequació de la posició corporal. 2. Correcte funcionament de la columna d'aire. 3. Estudi de la tècnica de l'instrument afí. 4. Perfeccionament de la dicció i articulació. 5. Estudi i perfeccionament del *legato*. 6. Desenvolupament de la qualitat sonora. 7. Estudi i posterior interpretació d'obres de diferent estil d'una dificultat mitjana amb acompanyament de piano. 8. Estudi i posterior interpretació d'obres de diferent estil d'una dificultat bàsica-mitjana en formacions instrumentals grupals variades. 9. Estudi d'un repertori orquestral bàsic. 10. Iniciació a la repentització i improvisació, en la mesura de les possibilitats de l'alumne.	La planificació temporal de les unitats didàctiques a treballar estaran enfocades amb la finalitat de dur a terme cadascuna de les competències nomenades.

CONTENIDOS

1. *Observación y adecuación de la posición corporal.*
2. *Correcto funcionamiento de la columna de aire.*
3. *Estudio de la técnica del instrumento afín.*
4. *Perfeccionamiento de la dicción y articulación.*
5. *Estudio y perfeccionamiento del legato.*
6. *Desarrollo de la calidad sonora.*
7. *Estudio y posterior interpretación de obres de diferente estilo de una dificultad media con acompañamiento de piano.*
8. *Estudio y posterior interpretación de obras de diferente estilo de una dificultad bàsica- media en formaciones instrumentales grupales variadas.*
9. *Estudio de un repertorio orquestral básico.*
10. *Iniciación a la repentización e improvisación, en la medida de las posibilidades del alumno.*

Uniotats didàctiques/ *Unidades didácticas*	**Desenvolupament dels continguts en relació amb les UD /*Desarrollo de los Contenidos en relación con las UD***
1) Interpretar el repertori d'una dificultat Bàsica-Mitjana significatiu d'aquest instrument afí tractant de manera adequada els aspectes que ho identificant en la seua diversitat estilística. ***Interpretar el repertorio de una dificultad Básica-Media significativo de dicho instrumento afín tratando de manera adecuada los aspectos que lo identificant en su diversidad estilística.***	**C3, C4, C5, C6, C7, C8, C9,C10.**
2) Construir una idea coherent i pròpia. ***Construir una idea coherente y própia.***	**C3, C4, C5, C6, C7, C8.**
3) Expressar-se musicalment amb l'instrument afí de manera fonamentada en el coneixement i domini en la tècnica corporal, així com en les característiques acústiques, organològiques i en les variants estilístiques. ***Expresarse musicalmente con el instrumento afín de manera fundamentada en el conocimiento y dominio en la técnica corporal, así como en las características acústicas, organológicas y en las variantes estilísticas.***	**C1, C2, C3, C4, C5, C6, C7, C8, C9, C10.**
4) Adquirir la correcta posició corporal, tindre flexibilitat en el maneig de l'instrument i corregir postures incorrectes amb la finalitat de previndre lesions musculars. ***Adquirir la correcta posición corporal, tener flexibilidad en el manejo del instrumento y corregir posturas incorrectas con el fin de prevenir lesiones musculares.***	**C1, C2, C3.**
5) Comunicar, com a intèrpret, les estructures, idees i materials musicals amb rigor. ***Comunicar, como intérprete, las estructuras, ideas y materiales musicales con rigor.***	**C3, C4, C5, C6, C7, C8, C9, C10.**
6) Conèixer i treballar el repertori orquestral, argumentant i expressant, tant verbal com interpretatívament, els seus punts de vista sobre la interpretació.	**C8, C9.**

L'espai temporal per a aquestes unitats didàctiques variaren segons els procediments i aprenentatges a desenvolupar , com la tècnica musical, expressiva i humanitària, segons la seua influència en l'aprenentatge. El temps dedicat a totes les unitats didàctiques s'acoblaran als nivells d'aprenentatge segons les característiques personals de cada alumne.

La planificación temporal de las unidades didácticas a trabajar estaran enfocades con el fin de llevar a cabo cada una de las competencias nombrades. El espacio temporal para estas unidades didácticas variaran según los procedimientos y aprendizajes a desarrollar , como la técnica musical, expressiva y humanitària, según su influencia en el aprendizaje.
El tiempo dedicado a todas las unidades didácticas se acoplarán a los niveles de aprendizaje según las características personales de cada alumno.

Conocer y trabajar el repertorio orquestral, argumentando y expresando, tanto verbal como interpretatívamente, sus puntos de vista sobre la interpretación.		
7) Iniciar-se en el desenvolupament de les aptituds de lectura a vista i improvisació de l'alumne. ***Iniciarse en el desarrollo de las aptitudes de lectura a vista e improvisación del alumno.***	**C10.**	

5 Activitats formatives
Actividades formativas

5.1 Activitats de treball presencials
Actividades de trabajo presenciales

ACTIVITATS *ACTIVIDADES*	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge *Metodología de enseñanza-aprendizaje*	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge *Relación con los Resultados de Aprendizaje*	Volum treball (en nº hores o ECTS) *Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)*
Classe presencial *Clase presencial*	Exposició de continguts per part del professor, incloent, si es considera oportú, demostracions. (Contingut teòric i demostració de capacitats en les classes individuals). *Exposición de contenidos por parte del profesor, incluyendo, si se considera oportuno, demostraciones. (Contenido teórico y demostración de capacidades en las clases individuales).*	RA1, RA3, RA5, RA6, RA7, RA8, RA9.	15
Classes pràctiques *Clases prácticas*	Sessions de treball grupal en grups supervisades pel professor. Estudi de casos, projectes, tallers, problemes, estudi de camp, aula d'informàtica, laboratori, visites a exposicions/concerts/representacions/audicions…, cerca de dades, biblioteques, en Internet, etc… Construcció significativa del coneixement a través de la interacció i activitat de l'alumne. *Sesiones de trabajo grupal en grupos supervisadas por el profesor. Estudio de casos, proyectos, talleres, problemas, estudio de campo, aula de informática, laboratorio, visitas a exposiciones/conciertos/representaciones/audiciones…, búsqueda de datos, bibliotecas, en Internet, etc…* *Construcción significativa del conocimiento a través de la interacción y actividad del alumno.*	RA3, RA4, RA5	3
Exposició treball en grup *Exposición trabajo en grupo*	Aplicació de coneixements interdisciplinaris. *Aplicación de conocimientos interdisciplinares.*	RA6, RA8	2
Tutoria *Tutoría*	L'alumne disposarà d'un horari de tutoria d'una hora a la setmana per a les consultes que requerisca a aquest efecte. Període d'instrucció i/o orientació realitzat per un tutor/a amb l'objectiu de revisar i discutir els materials i temes presentats en les classes, seminaris, tallers, lectures, realització de treballs, projectes, etc… *El alumno dispondrá de un horario de tutoría de una hora a la semana para las consultas que requiera a tal efecto. Periodo de instrucción y/o orientación, realizado por un tutor/a con el objetivo de revisar y discutir los materiales y temas presentados en las clases, seminarios, talleres, lecturas, realización de trabajos, proyectos, etc…*	RA5	3
Avaluació *Evaluación*	Conjunt de proves (Audicions, orals i/o escrites) empleades en l'avaluació inicial, formativa o additiva de l'alumne. *Conjunto de pruebas (Audiciones, orales y/o escritas) empleadas en la evaluación inicial, formativa o aditiva del alumno.*	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA8, RA9.	2
		SUBTOTAL	25

5.2 Activitats de treball autònom
Actividades de trabajo autónomo

ACTIVITATS *ACTIVIDADES*	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge *Metodología de enseñanza-aprendizaje*	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge *Relación con los Resultados de Aprendizaje*	Volum treball (en nº hores o ECTS) *Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)*
Treball autònom *Trabajo autónomo*	Estudi de l'instrument afí: obres i repertori proposat, resolució de problemes, anàlisis, estil i bibliografia, seminari, tallers, treballs, etc….. L'alumne planificarà aquest estudi de manera que siga eficaç i productiu.	RA5, RA6, RA7, RA8	31

	Estudio del instrumento afín: obras y repertorio propuesto, resolución de problemas, análisis, estilo y bibliografía, seminario, talleres, trabajos, etc….. El alumno planificará dicho estudio de manera que sea eficaz y productivo.		
		TOTAL	100

6 Sistema d'avaluació i qualificació
Sistema de evaluación y calificación

6.1 Instruments d'avaluació
Instrumentos de evaluación

Proves escrites (proves objectives, de desenvolupament, mapes conceptuals,…), exposició oral, treballs dirigits, projectes, tallers, estudis de cas, cuaderns d'observació, portafolio,…

Pruebas escritas (pruebas objetivas, de desarrollo, mapas conceptuales,…), exposición oral, trabajos dirigidos, proyectos, talleres, estudios de caso, cuadernos de observación, portafolio,…

INSTRUMENT D'AVALUACIÓ *INSTRUMENTO DE EVALUACIÓN*	Resultats d'Aprenentatge avaluats *Resultados de Aprendizaje evaluados*	Percentatge atorgat (%) *Porcentaje otorgado (%)*
Estudi pràctic *Estudio práctico*	RA3, RA4, RA5, RA7, RA8	40
Activitats complementàries *Actividades complementarias*	RA7, RA8, RA9	4
	SUBTOTAL	75

L'avaluació serà contínua al llarg del semestre i es realitzarà mitjançant els següents instruments:

- La comprovació del grau de domini del llenguatge musical a través de la pràctica instrumental. — RA2, RA4, RA7. — 15%
- L'observació i verificació del desenvolupament i control de les destreses necessàries per a l'execució musical. — RA3, RA4, RA5, RA7, RA8, RA9. — 25%
- La valoració de la utilització de recursos estètics i tècnics a través de la interpretació. — RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA8, RA9. — 35%
- L'Exposició de treballs escrits basats en el millor coneixement d'aquest instrument afí. — RA5, RA6. — 5%
- El sentit de convivència i col·laboració entre condeixebles, demostrant a l'hora d'estudiar i d'interpretar col·lectivament. — RA3, RA8. — 5%
- La valoració de la història a través del seu coneixement i de l'evolució d'aquesta, mostrat en raonaments de tipus harmònics, estètics i interpretatius. — RA5, RA6, RA7, RA8. — 15%

Es verificaran aquests instruments d'avaluació mitjançant l'assistència a classe, que representarà un 40% de la nota final, i la realització d'audicions, exàmens i treballs, que representaran el 60% de la nota final.

El grau d'aprenentatge que abast l'alumne s'expressarà segons les següents qualificacions numèriques:

0- 4,9 Suspens (SS)

5- 6,9 Aprovat (AP)

7- 8,9 Notable (NT)

9- 10 Excel·lent (SB)

La evaluación será continua a lo largo del semestre y se realizará mediante los siguientes instrumentos:

- *La comprobación del grado de dominio del lenguaje musical a través de la práctica instrumental.* — RA2, RA4, RA7. — 15%
- *La observación y verificación del desarrollo y control de las destrezas necesarias para la ejecución musical.* — RA3, RA4,RA5, RA7, RA8, RA9. — 25%
- *-La valoración de la utilización de recursos estéticos y técnicos a través de la interpretación.* — RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA8, RA9. — 35%
- *-La Exposición de trabajos escritos basados en el mejor conocimiento de dicho instrumento afín.* — RA5, RA6. — 5%
- *- El sentido de convivencia y colaboración entre condiscípulos, demostrando a la hora de estudiar y de interpretar colectivamente.* — RA3, RA8. — 5%
- *-La valoración de la historia a través de su conocimiento y de la evolución de la misma, mostrado en razonamientos de tipo armónicos, estéticos e interpretativos.* — RA5, RA6, RA7, RA8. — 15%

Se verificarán estos instrumentos de evaluación mediante la asistencia a clase, que representará un 40% de la nota final, y la realización de audiciones, exámenes y trabajos, que

representarán el 60% de la nota final.

El grado de aprendizaje que alcance el alumno se expresará según las siguientes calificaciones numéricas:

0- 4,9	*Suspenso (SS)*
5- 6,9	*Aprobado (AP)*
7- 8,9	*Notable (NT)*
9- 10	*Sobresaliente (SB)*

6.2 Criteris d'avaluació i dates d'entrega
Criterios de evaluación y fechas de entrega

El diari de classe ens proporcionarà dades setmanals sobre el seguiment del procés d'ensenyament-aprenentatge.
Els alumnes hauran d'assistir, com a mínim, al 75% de les classes**.** Un número inferior d'assistència representarà la pèrdua de l'avaluació contínua i l'alumne haurà de realitzar un examen final en la convocatòria ordinària per a poder superar el curs. En aquest examen l'alumne ha de constatar, almenys, el domini de 3 estudis programats durant el curs, tant tècnics com de concert que el professor indicarà en cas de recuperació de l'assignatura.
Les audicions ens permetran valorar el grau de domini que l'alumne té sobre aquelles qüestions tècniques abordades durant el curs, així com el grau d'assimilació d'aquelles característiques interpretatives treballades i també sobre el treball de memorització.
Es consideren faltes justificades les originades per motius mèdics, exàmens oficials o assistència a proves d'orquestra, sempre que es prove amb justificant d'assistència (en cas mèdic) o amb un document oficial. En estos casos, l'alumnat haurà d'entregar al professorat este document en un terme màxim de 15 dies. El professorat, al seu criteri, podrà considerar altres motius de força major com a justificables.

1) Demostrar haver adquirit una posició corporal i de l'instrument correcta per a aconseguir una bona execució musical. (Primer Semestre)
2) Utilitzar l'esforç muscular i la respiració adequades a les exigències de l'execució musical. (Anual)
3) Mostrar una autonomia cada vegada major en la resolució de problemes tècnics i interpretatius. (Anual)
4) Presentar en públic programes d'acord amb el seu nivell demostrant capacitat comunicativa i qualitat artística. (Segon semestre)
5) Treballar la repentització i la improvisació dins de les possibilitats de l'alumne i l'instrument. (Segon semestre)

La menció de «matrícula d'honor» podrà ser atorgada als que hagen obtingut una qualificació igual o superior a 9,0. El nombre no podrà excedir el cinc per cent de les persones matriculades en una asignatura en el corresponent curs acadèmic, llevat que el nombre d'estudiants siga inferior a 20, i en este cas només es podrà concedir una «matrícula d'honor».

Altres recomanacions:

L'avaluació s'entendrà com un procés continu, sitemàtic i flexible, dirigit a obtindre informació sobre l'evolució dels alumnes i el seu procés d'ensenyament-aprenentatge. Per tant, l'objectiu de l'avaluació és doble; d'una banda, aprofitar la informació recollida per a regular, orientar i corregir el procés educatiu (avaluació formativa), i per un altre, comprovar l'avanç realitzat en l'aprenentatge de l'alumne.

El diario de clase nos proporcionará datos semanales sobre el seguimiento del proceso de enseñanza-aprendizaje.
Los alumnos deberán asistir, como mínimo, al 75% de las clases. Un número inferior de asistencia representará la pérdida de la evaluación continua y el alumno tendrá que realizar un examen final en la convocatoria ordinaria para poder superar el curso. En este examen el alumno ha de constatar, al menos, el dominio de 3 estudios programados durante el curso, tanto técnicos como de concierto que el profesor indicará en caso de recuperación de la

asignatura.

Las audiciones nos permitirán valorar el grado de dominio que el alumno tiene sobre aquellas cuestiones técnicas abordadas durante el curso, así como el grado de asimilación de aquellas características interpretativas trabajadas y también sobre el trabajo de memorización.

1) *Demostrar haber adquirido una posición corporal y del instrumento correcta para conseguir una buena ejecución musical.*
2) *Utilizar el esfuerzo muscular y la respiración adecuadas a las exigencias de la ejecución musical.*
3) *Mostrar una autonomía cada vez mayor en la resolución de problemas técnicos e interpretativos.*
4) *Presentar en público programas de acuerdo con su nivel demostrando capacidad comunicativa y calidad artística.*
5) *Trabajar la repentización y la improvisación dentro de las posibilidades del alumno y el instrumento.*

Otras recomendaciones:

La evaluación se entenderá como un proceso continuo, sitemático y flexible, dirigido a obtener información sobre la evolución de los alumnos y su proceso de enseñanza-aprendizaje. Por tanto, el objetivo de la evaluación es doble; por un lado, aprovechar la información recogida para regular, orientar y corregir el proceso educativo (evaluación formativa), y por otro, comprobar el avance realizado en el aprendizaje del alumno.

6.3 Sistemes de recuperació
Sistemas de recuperación

Per a l'alumnat que ha suspès o no ha seguit el desenvolupament normal de les classes – criteris i dates d'entrega)
Para el alumnado que ha suspendido o no ha seguido el desarrollo normal de las clases – criterios y fechas de entrega)

L'alumne que vulga recuperar aquesta assignatura haurà de superar un examen mitjançant una audició a l'aula en la qual haurà de demostrar la superació de gran part dels criteris d'avaluació abans descrits, que els seus mínims seran els següents:

1) Demostrar haver adquirit una posició corporal i de l'instrument correcta per a aconseguir una bona execució musical.
2) Utilitzar l'esforç muscular i la respiració adequades a les exigències de l'execució musical.
3) Mostrar una autonomia en la resolució de problemes tècnics i interpretatius.
4) Presentar un programa d'acord amb el seu nivell demostrant capacitat comunicativa i qualitat artística. Este programa constarà almenys de 3 estudis proposats pel professor.

El alumno que quiera recuperar dicha asignatura deberá superar un examen mediante una audición en el aula en la que deberá demostrar la superación de gran parte de los criterios de evaluación antes descritos, cuyos mínimos serán los siguientes:

1) *Demostrar haber adquirido una posición corporal y del instrumento correcta para conseguir una buena ejecución musical.*
2) *Utilizar el esfuerzo muscular y la respiración adecuadas a las exigencias de la ejecución musical.*
3) *Mostrar una autonomía en la resolución de problemas técnicos e interpretativos.*
4) *Presentar un programa de acuerdo con su nivel demostrando capacidad comunicativa y calidad artística. Este programa constará al menos de 3 estudios propuestos por el profesor.*

7 Bibliografia
Bibliografía

ANDRES, Ramon (1995) *Diccionario de instrumentos musicales vox.* Bibliograf S.A. Barcelona

PISTON, Walter (1978) *Orquestación.* Real Musical S.A. Madrid

CASELLA, Alfredo; MORTARI, Virgilio (1950) *La técnica de la orquesta contemporanea.* Ricordi Milán

BAINES, Anthony (1991) *Woodwind instruments and their history.* Dover Publications, INC. New York

LAVIGNAC, Albert (1931) *Encyclopédie de la musique et dictionare du conservatoire.* Librairie Delagrave. Paris.

SADIE, Stanley (1980) *The new grove dictionary of Music and Musicians.* Macmillan Publisers Limited. Londres

DÍAZ, Maravillas; BRESLER, Liora; GIRÁLDEZ, Andrea; IBARRETXE, Gotzon; MALBRÄN, Silvia (2006) *Introducción a la educación musical.* Enclave Creative Ediciones S.L. Madrid

E. STAKE, Robert (2005) *Investigación con estudio de casos.* Ediciones Morata, S.L. Madrid

ECO, Umberto (2010) *Como se hace una tesis.* Editorial Gedisa. Barcelona

ADLER, Samuel (2006) *El estudio de la Orquestación.* Idea Books.

RUIZ SANTOS, Isabel (2007) *Vicente Merenciano: La introducción del sistema alemany de Fagot en España.* Trabajo inédito. Madrid

ÁLVAREZ ROZADA, Mª Cristina (2011) *La influencia de Don Vicente Merenciano en el panorama fagotístico actual.* Trabajo inédito. Oviedo

GARCÍA MARTÍN, Ramiro (2008) *La implantación del sistema alemán de Fagot en Madrid a través de la figura de don Vicente Merenciano Silvestre.* Trabajo inédito. San Sebastián.

HECKEL, W.: Der Fagott

JANSEN, W.: The Bassoon

LANGWILL, L.G.: The Bassoon and Double Bassoon.

BARTOLOZZI, Bruno (1967) *new sounds for Woodwind.* Oxford University Press. London

Seltmann, W.; Angerhöfer, G. : *Das Fagott*, volumen6, el contrafagot

Righini: Solos y fragmentos orquestales adecuados al nivel.

Concerts i Sonates acords al nivell. *Conciertos y sonates acordes al nivel.*

Exercicis proposats pel professor per a la lectura, Improvisació i solució de problemes tècnics. *Ejercicios propuestos por el professor para la lectura, Improvisación y solución de problemas técnicos.*

8 Annex/ *Anexo*